

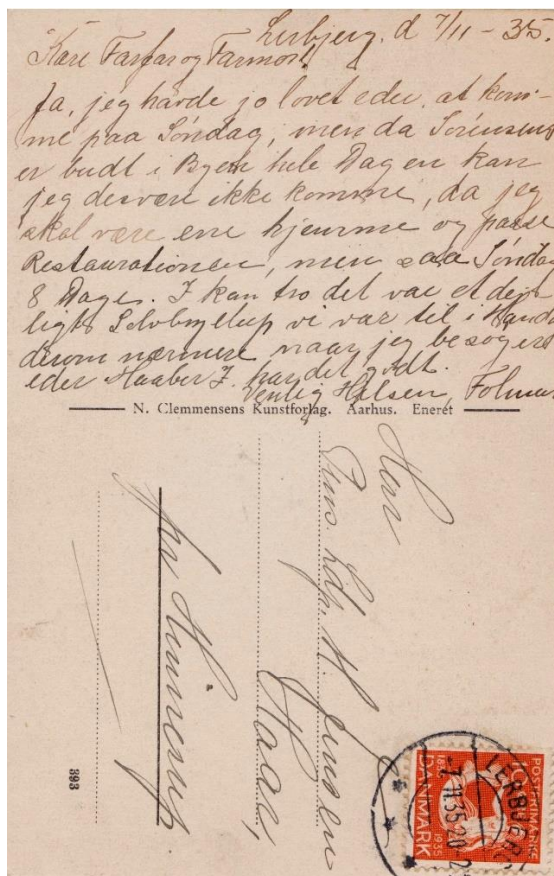
MED HILSEN FRA LERBJERG

Søndag den 10. november 1935 kunne Folmer Jensen fra Lerbjerg ikke besøge sine bedsteforældre, pensioneret landpostbud Mogens Jensen og fru Andrea i Haar pr. Hinnerup, for den dag skulle Folmer være ene hjemme og passe restaurationen i Lerbjerg.

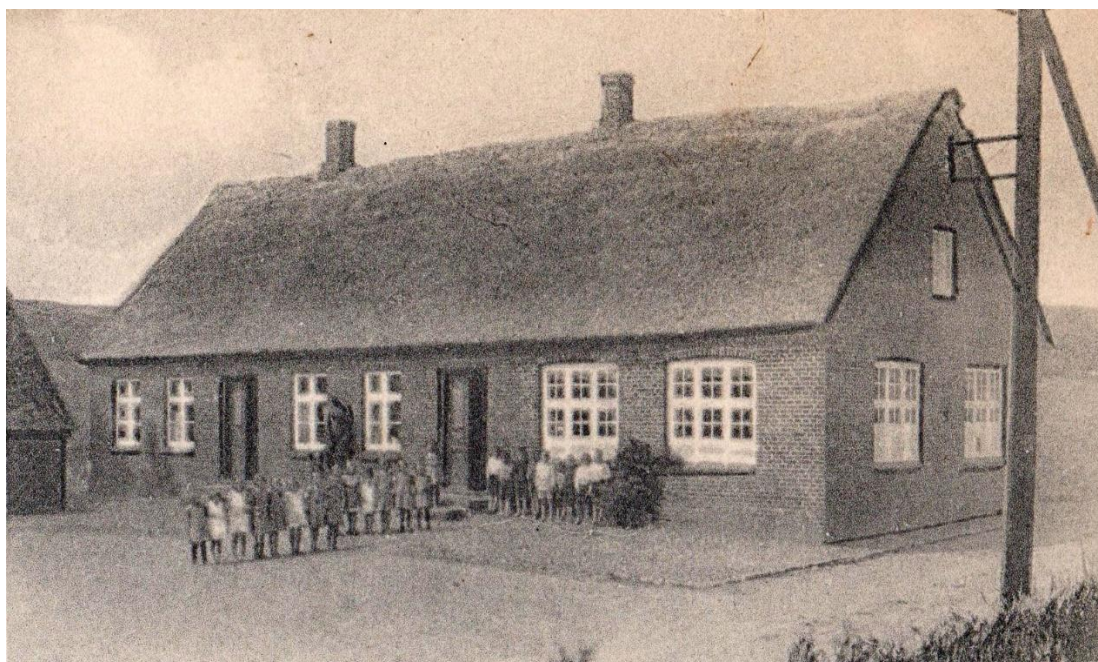
Værtsparet, Sørensen, var nemlig inviteret i byen hele dagen, og den oplysning fremgår af et flot og meget velholdt postkort, jeg tidligere på året købte hos Auktionshuset i Hørsholm efter en venlig henvisning af Bo Pallesen.

Partier fra Lerbjerg

På kortets fire motiver kommer vi rundt i den lille stationsby på den jyske længdebane og præsenteres for skolen, jernbanestationen, kirken - og den omtalte restauration - ofte benævnt "Lerbjerg Kro", men kaldet "Granaten" - og kendt af Gud og hvermand gennem årtier i store dele af Jylland, hvor godtfolk samledes omkring udskænkingsstedet til landsbyens berømte markeder. Postkortet har den lille ekstra historie - som talrige andre firdelte kort - at hvert enkelt motiv er udgivet som postkort for sig, så der er noget at holde øje med for den opmærksomme samler.

I Folketællingen 1890 fremgår det, at købmandsgården i Lerbjerg foruden købmandsparret Anton og Johanne Sørensen husede børnene Søren, Johannes, Niels og Kirstine. To brødre, Hans Edslev og Jens Rudolph Sørensen, var kommissær i forretningen, og Ane Mette Sørensen fra Lyngaa husets stuepige. Hans Edslev Sørensen skulle med tiden blive et endog meget kendt ansigt i den opblomstrende stationsby, Hadsten.

Marie, Jesper og Jørgen Ankjær var ikke født endnu på dette tidspunkt.

Anton Sørensen var en foretagsom købmand med mange jern i ilden, og han besad flere poster indenfor forretningslivet i Randers. Blandt andet sad han i bestyrelsen for "Banken for Randers By og Omegn" - populært kaldet "Hjørnebanken" samt "Randers Korn- og Foderstofforretning". Købmanden havde dygtige folk ansat, så hver dag rejste han om formiddagen med toget til Randers og tilbage hen ad eftermiddagen.

I 1917 flyttede Johanne og Anton Sørensen permanent til Randers, hvorefter den yngste søn (Jørgen) Ankjær (født 5.marts 1894) blev bestyrer af virksomheden.

Han var samme år blevet gift med Martha fra Nørre Søby på Fyn.

Den 24.november 1925 døde Anton Sørensen på Randers Sygehus. En bentsplint fra et stykke gåsesteg havde revet hul i spiserøret, hvilket pådrog ham en blodforgiftning, som medførte døden. Efter mandens død flyttede enken, Johanne, fra Randers og opførte huset "Toftebo" på Lyngåvej 25 i Svejstrup. Det skete netop på det sted, hvor hendes fødegård havde ligget.

Johanne Sørensen døde den 3. juli 1934 og ligger - lige som sin mand - begravet på Lerbjerg Kirkegård.

Kort før Johanne Sørensens død havde Ankjær Sørensen overtaget købmandsgården og restauranten, men løb i den forbindelse ind i store økonomiske vanskeligheder, hvilket medførte, at der skulle udredes 90.000 kroner i forbindelse med en kaution, som Anton Sørensen havde indgået overfor en maskinhandler i Randers.

Grovvarehandlen blev med tiden afviklet, og Ankjær Sørensen lagde større vægt på restaurationsområdet. Det var efterhånden blevet en sjældenhed, at der var købmandsforretning og restaurant i samme hus med samme ejer. Således kunne der være flere kroners forskel på prisen på en øl, afhængig af i hvilken side af huset, den var købt.

I Lerbjerg var der på et tidspunkt en stor børneflokk, og det medførte en pudsighed:

Nogle af børnene fra Lerbjerg Skole blev undervist i "Granatens" lille sal.

Det siges at være det eneste sted i Danmark, hvor man havde købmandsbutik, værtshus og skolestue i samme bygning.

Det er således værtsparret Ankjær og Martha Sørensen, Folmer Jensen skulle afløse bemeldte søndag, nævnt i postkortet, og det kunne gå voldsomt for sig i etablissementet.

En særpræget personage dukkede op med mellemrum. Han blev kaldt Christian Cykelstyr på grund af det prægtigste fuldskæg i Hadsten og omegn, og han havde en mani med at æde glas.

Piger kunne han ikke lide, men på en god aften kunne han sætte fire af de store, rundformede ølglas til livs sammen med et par ølflasker, hvor han kun levnedede bunden og det øverste af halsen.

Martha sørgede dog altid for, at der var orden i regnskabet, så "Cykelstyret" kom til at betale for sin "frokost". Var der ballade med karlen, blev han lagt op på en bænk, hvorefter den digre købmand satte sig ovenpå ham. Så blev der ro.

Ved en anden lejlighed vil jeg fortælle lidt om det særprægede navn, "Granaten"...

